

Powołanie, zadania i funkcjonowanie komitetu audytu

Kazimierz Sawicki*

Streszczenie: W artykule scharakteryzowano dokonane w ostatnich latach zmiany w audytingu, obejmujące wyodrębnienie jednostek zaufania publicznego oraz ustalenie komitetu audytu i komisji nadzoru audytowego. Przedstawiono powołanie przez radę nadzorczą komitetu audytu i jego zadania. Ponadto omówiono problem funkcjonowania i przydatności tego komitetu w globalnej gospodarce.

Słowa kluczowe: rada nadzorcza, jednostki zainteresowania publicznego, komitet audytu, komitet nadzoru audytowego

Wprowadzenie

Występujące w ostatnich latach procesy globalizacji gospodarki i rynków kapitałowych determinują określone zmiany w zakresie technologii wytwarzania, produkcji nowych wyrobów, informatyzacji, metod zarządzania, tworzenia innych struktur organizacyjnych itp. Szczególną rolę w globalnej gospodarce odgrywają szybko się rozwijające centra kapitałowe i duże organizacje (koncerny, holdingi). Choć są one siłą napędową rozwoju, to ich upadek może spowodować niekorzystne sytuacje również dla innych podmiotów, regionów, części lub całej gospodarki światowej.

W celu zabezpieczenia się w przyszłości przed negatywnymi skutkami bankructw dużych spółek giełdowych i organizacji gospodarczych (Enron, WorldCom, Palmarat), które nastąpiły na początku XXI stulecia, podjęto i nadal podejmuje się różnego rodzaju działania. Należą do nich, między innymi, daleko idące zmiany w zakresie audytingu, obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Na szczególną uwagę zasługują rozwiązania prawno-organizacyjne dotyczące powołania komitetów audytu. Ich tworzenie, zadania, funkcjonowanie i efektywność powinno się rozważać w powiązaniu z nowymi tematami i terminami: nadzór publiczny, jednostka zainteresowania publicznego, czynności rewizji finansowej, kluczowy biegły rewident, biegły rewident grupy, sieć.

Celem artykułu jest:

- omówienie podstawowych zagadnień w zakresie badania sprawozdań finansowych według dyrektywy Unii Europejskiej (Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006...),
- przedstawienie sposobu powołania i zadań komitetu audytu,

* prof. dr hab. Kazimierz Sawicki, Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Instytut Rachunkowości, ul. A. Mickiewicza 64, 71–101 Szczecin, e-mail: ksaw@wneiz.pl.

- ukazanie problemu działania komitetu audytu w jednostkach zainteresowania publicznego,
- sformułowanie niektórych uwag do stosowanych obecnie rozwiązań.

Główną metodą badawczą stosowaną w opracowaniu jest analiza materiałów źródłowych oraz metoda dedukcji i indukcji.

1. Ogólna charakterystyka wybranych rozwiązań prawno-organizacyjnych dotyczących badania sprawozdań finansowych

Polskie prawodawstwo w zakresie czynności rewizji finansowej¹ oparte jest na dyrektywie 2006/43/WE Unii Europejskiej, która z kolei uwzględniła kilkuletnie doświadczenia amerykańskie w zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu towarowo-pieniężnego w tym kraju. W artykule nie przedstawia się szerokiego zakresu przedmiotowego i podmiotowego tej dyrektywy, ujętego w 55 artykułach, gdyż konwergencji dyrektywy unijnej do polskiej ustawy dokonano już w procesie legislacyjnym. Ponadto, do scharakteryzowania novum w odniesieniu do badania sprawozdań finansowych wystarczy znajomość odpowiednich części naszej ustawy o audytingu.

W strukturze systemu audytingu czołowe miejsce zajmuje nadzór publiczny. Funkcję tę sprawuje przede wszystkim Komisja Nadzoru Audytowego, powołana przez Ministra Finansów na czteroletnią kadencję. Przewodniczącą dziesięcioosobowej komisji nominuje Minister Finansów, natomiast niezależność tego organu zapewnia jego skład osobowy, w którym biegli rewidenci nie mogą stanowić większości.

Członkami Komisji Nadzoru Audytowego powinny być osoby o nieposzlakowanej opinii, cieszące się autorytetem, posiadające wiedzę i doświadczenie z zakresu czynności rewizji finansowej. Większość członków komisji, co najmniej przez 3 lata przed powołaniem w skład Komisji Nadzoru Audytowego oraz w czasie trwania kadencji, nie może wykonywać czynności rewizji finansowej, mieć prawa głosu w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych i być członkiem zarządu lub rady nadzorczej tego podmiotu (Ustawa z 7 maja 2009... : art. 66).

Koszty wynagrodzeń członków komisji są finansowane z budżetu państwa. Aby komisja mogła wykonywać swoje zadania, w urzędzie Ministra Finansów utworzono dla niej odrębną komórkę organizacyjną. Należy zaznaczyć, że na pokrycie kosztów nadzoru publicznego Krajowa Rada Biegłych Rewidentów jest obowiązana wpłacać na rachunek budżetu państwa, w terminie do 31 marca, 20% opłat z tytułu nadzoru za rok poprzedni, należnych od firm audytorskich wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego².

Oprócz Komisji Nadzoru Audytowego, stanowiącej organ kolegialny i niezależny, nadzór sprawuje Krajowa Rada Biegłych Rewidentów (samorząd zawodowy), na której organy

¹ Przez termin ten rozumie się badanie, przeglądy sprawozdań finansowych lub inne usługi poświadczające, o których mowa w odrębnych przepisach lub standardach rewizji finansowej (art. 2, pkt. 2 Ustawy z 7.05.2009 r.).

² Przez pojęcie jednostki zainteresowania publicznego (nazywane w Dyrektywie 2006/43/WE jednostkami interesu publicznego), rozumie się jednostki podlegające prawu Państwa Członkowskiego, których zbywalne papiery wartościowe są przeznaczone do obrotu na rynku regulowanym któregośkolwiek z Państw Członkowskich, instytucje kredytowe oraz zakłady ubezpieczeń. Państwa Członkowskie mogą ponadto wyznaczyć inne jednostki interesu publicznego, na przykład jednostki o doniosłym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej działalności, ich wielkość lub liczbę zatrudnionych pracowników (Dyrektywa 2006/43/WE art. 2, pkt.13).

2. Tworzenie i zadania komitetu audytu

Komitet audytu jest powoływany w jednostkach zainteresowania publicznego przez radę nadzorczą lub komisję rewizyjną spośród swoich członków. Wprawdzie ustawa o audytingu wymienia enumeratywnie jednostki zainteresowania publicznego, to jednocześnie określa, które z nich są zwolnione z obowiązku powołania komitetu audytu. Podział jednostek zainteresowania publicznego na te dwie grupy przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Jednostki zainteresowania publicznego

Jednostki zainteresowania publicznego	
Klasyfikacja ustawowa ogólna	Jednostki zwolnione enumeratywnie z obowiązku tworzenia komitetu audytu
1. Mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego.	1. Otwarte fundusze emerytalne, powszechne towarzystwa emerytalne oraz fundusze inwestycyjne.
2. Banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych.	2. Oddziały instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych.
3. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.	3. Główne oddziały zakładów ubezpieczeń.
4. Zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji.	4. Banki spółdzielcze.
5. Instytucje pieniądza elektronicznego.	5. Jednostki zainteresowania publicznego, w których nie powołano rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej.
6. Otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne.	6. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.
7. Fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz zamknięte fundusze inwestycyjne, których publiczne certyfikaty inwestycyjne nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym.	
8. Podmioty prowadzące działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego.	

Źródło: (Ustawa z dnia 7 maja 2009... : art. 2 pkt 4 oraz art. 86 ust. 2).

Obowiązek utworzenia komitetów audytu dotyczy tych jednostkach, w których rada nadzorcza składa się z więcej niż pięciu członków. Jeżeli skład rady nadzorczej jest mniejszy, to zadania tego komitetu mogą być powierzone radzie nadzorczej.

Warto zwrócić uwagę, że rozwiązanie przyjęte w naszej ustawie zawęża możliwość powołania komitetu audytu w innych dużych organizacjach gospodarczych, w których rada nadzorcza liczy nie więcej niż 5 członków. Zgodnie z art. 43 Dyrektywy 2006/43/WE rada nadzorcza, ale bez komitetu audytu powinna funkcjonować tylko w jednostkach małych i średnich.

W skład komitetu audytu wchodzi co najmniej 3 członków, z których przynajmniej jeden powinien spełniać warunki niezależności i mieć kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej. Zgodnie z zasadą pragmatyzmu liczba członków komitetu

audytu powinna zależeć od ilości i znaczenia zadań określonych przez radę nadzorczą, liczby członków rady nadzorczej, rodzaju działalności i wielkości spółki.

Zważywszy, że ustawa z dnia 7 maja 2009 r. tylko wskazuje na wymóg posiadania kwalifikacji w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej, celowe jest sprecyzowanie rodzaju i zakresu tych wymagań. W związku z tym, zasadne wydają się następujące warunki stawiane komitetowi audytu (*Dobre praktyki...* 2010):

1. Każdy członek komitetu audytu już w momencie powołania powinien mieć wiedzę z zakresu finansów w stopniu umożliwiającym zrozumienie i interpretację sprawozdań finansowych, a przewodniczący komitetu powinien reprezentować stosowne kwalifikacje w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej.
2. Jeżeli w spółce nie utworzono komitetu audytu, to jego zadania wykonują wszyscy członkowie rady pod kierownictwem niezależnego członka rady legitymującego się kwalifikacjami w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej, jednak nie powinien nim być przewodniczący rady nadzorczej.
3. Wymóg kwalifikacji w zakresie rachunkowości lub rewizji finansowej uznaje się za spełniony, jeżeli członek rady nadzorczej ma doświadczenie w zarządzaniu finansami spółek handlowych, audycie wewnętrznym lub badaniu sprawozdań finansowych, a ponadto:
 - ma tytuł biegłego rewidenta lub analogiczny uznany certyfikat międzynarodowy, lub
 - ma stopień lub tytuł naukowy z dziedziny rachunkowości albo rewizji finansowej, lub
 - legitymuje się wieloletnim doświadczeniem na stanowisku dyrektora finansowego w spółkach publicznych lub w pracy w Komitecie Audytu takich spółek.

Drugim ważnym warunkiem stawianym co najmniej jednemu członkowi komitetu audytu, oprócz posiadania kwalifikacji omówionych powyżej, jest jego niezależność. Wymagania w tym zakresie, określone w art. 56 ust. 3 pkt. 1,3 i 5 Ustawy z dnia 7 maja 2009 r. różnią się częściowo od tych, które zawierają Dobre Praktyki Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych i Ustawa Sarbanes-Oxley. Różnice te przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2

Wymagania niezależności stawiane członkowi komitetu audytu posiadającemu kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej.

Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o audytingu	Dobre Praktyki Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych	Ustawa Sarbanes-Oxley
<p>Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli członek komitetu audytu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce, w której jest członkiem komitetu audytu lub w jednostce z nią powiązanej. 2. Jest małżonkiem, krewnym lub powi- 	<p>Niezależność członka rady nadzorczej jest zachowana, jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nie jest akcjonariuszem lub nie reprezentuje w żaden sposób akcjonariusza (akcjonariuszy) mającego (mających) prawo do wykonywania 5% i więcej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu. 2. Nie jest dyrektorem wykonawczym lub zarządzającym spółki lub spółki stowarzyszonej i nie piastował takiego stanowiska w ciągu ostatnich 5 lat. 3. Nie jest członkiem bliskiej rodziny dyrektora wykonawczego lub zarządzającego 	<p>Niezależność dyrektora jest zachowana jeżeli:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nie jest osobą stowarzyszoną ze spółką lub jej spółkami zależnymi. Osobę stowarzyszoną należy rozumieć jako osobę, która bezpośrednio lub pośrednio przez jednego lub wielu pośredników kontroluje lub jest kontrolowana przez spółkę. Przez kontrolę rozumie się możliwość wywierania bezpośredniego wpływu na decyzje

Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o audytingu	Dobre Praktyki Spółek Notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych	Ustawa Sarbanes-Oxley
<p>nowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest powiązany z tytułem opieki, przysposobienia lub kurateli z osobą będącą członkiem organów nadzorujących, zarządzających lub administrujących jednostkami, w której jest członkiem komitetu audytu.</p> <p>3. W ostatnich 3 latach uczestniczył w prowadzeniu ksiąg rachunkowych lub sporządzaniu sprawozdania finansowego jednostki, w której jest członkiem komitetu audytu.</p>	<p>lub osób w sytuacjach opisanych w innych punktach.</p> <p>4. Nie jest pracownikiem spółki lub spółki stowarzyszeniowej; nie był w takiej sytuacji w ciągu ostatnich 3 lat.</p> <p>5. Nie otrzymuje ani nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia w znaczącej wysokości od spółki lub spółki stowarzyszonej, oprócz wynagrodzenia otrzymywanego jako dyrektor nie wykonawczy lub członek rady nadzorczej.</p> <p>6. Nie jest obecnie lub w ciągu ostatnich 3 lat nie był współnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego biegłego rewidenta (zewnętrznego) spółki lub spółki stowarzyszonej.</p> <p>7. Nie utrzymuje obecnie ani nie utrzymywał w ciągu ostatniego roku znaczących stosunków handlowych ze spółką stowarzyszoną, bezpośrednio lub w charakterze współnika, akcjonariusza, dyrektora lub pracownika wysokiego szczebla organu utrzymującego takie stosunki handlowe.</p> <p>8. Nie jest dyrektorem wykonawczym lub zarządzającym spółki, ale jest dyrektorem nie wykonawczym albo członkiem rady nadzorczej i nie ma innych znaczących powiązań z dyrektorami wykonawczymi spółki przez udział w innych spółkach lub organach.</p> <p>9. Nie pełni funkcji w radzie nadzorczej ani jako dyrektor nie wykonawczy, ani jako dyrektor będący członkiem rady nadzorczej dłużej niż przez trzy kadencje lub dłużej niż 12 lat, kiedy prawo krajowe przewiduje bardzo krótki wymiar normalnych kadencji.</p>	<p>zarządcze i politykę kontrolowanego. Możliwość ta wynika z posiadania akcji, zawartych kontraktów lub innych źródeł. Ponadto przyjmuje się, że posiadanie mniej niż 10% praw głosu nie jest postrzegane jako sprawowanie kontroli.</p> <p>2. Nie uzyskuje żadnego wynagrodzenia od spółki z tytułu usług konsultingowych, doradczych lub innych, za wyjątkiem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków dyrektora.</p>

Źródło: (Komitet audytu... 2011: załącznik 2).

W uzupełnieniu treści zawartych w tabeli 2 warto dodać, że ustawa amerykańska wymaga, aby wszyscy członkowie komitetu audytu byli niezależni, a nie tylko jedna osoba. Z kolei polskie prawo uznaje posiadanie nawet jednej akcji spółki, w której osoba jest członkiem komitetu audytu, za sprzeczne z zasadą niezależności, gdy Dobre Praktyki Spółek Giełdowych dopuszczają posiadanie przez członka komitetu audytu prawa wykonywania do 5% liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Zadania, które w szczególności należą do komitetu audytu określa art. 86 Ustawy z dnia 7 maja 2009 r. Rozwinięcie tych podstawowych zadań i uprawnień komitetu przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3

Zadania i uprawnienia komitetu audytu

Zadania	Uprawnienia
Ustalenie z radą nadzorczą, na początku każdego roku zakresu zadań i sposobu ich wykonania w danym roku	Uprawnienia odnośnie do dostępu do wszelkich informacji spółki, jak również do prowadzenia lub zlecenia, za zgodą rady nadzorczej, badań i analiz w zakresie swojej odpowiedzialności. Rekomendowanie radzie nadzorczej powołanie niezależnych specjalistów lub biegłych w celu pozyskania odpowiednich opinii eksperckich na potrzeby badań oraz postępowań wyjaśniających. Uprawnienie do bezpośredniego kontaktu z kierownictwem spółki, podległymi pracownikami, a także z podmiotami świadczącymi usługi na rzecz spółki oraz żądania niezbędnych wyjaśnień. Prawo wyrażania własnej opinii w zakresie prowadzonego nadzoru. W przypadku wystąpienia między komitetami audytu a radą nadzorczą istotnej różnicy zdań, która nie może być wyjaśniona, komitet audytu powinien mieć możliwość przedstawienia swojej opinii akcjonariuszom.
Opracowanie przyjętych przez jednostkę zasad (polityki) rachunkowości i monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej	
Monitorowanie wykonywanych czynności rewizji finansowej	
Monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej	
Nadzór nad działaniem audytu wewnętrznego i monitorowanie jego skuteczności	
Opiniowanie kandydata na zarządzającego działem audytu, jego zwalniania i wynagrodzenia	
Monitorowanie skuteczności zarządzania ryzykiem mającym istotny wpływ na funkcjonowanie spółki	
Monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 3 Ustawy o audytingu (doradztwo podatkowe, wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych itp.)	
Rekomendowanie radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiot uprawniony do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej jednostki	
Wydawanie radzie nadzorczej zaleceń dotyczących ponownego powołania i odwołania biegłego rewidenta (podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych) przez organ do tego uprawniony, a także ustalenie powodu rezygnacji z jego usług	
Opiniowanie sprawozdania zarządu z działalności jednostki i wniosków zarządu co do podziału zysku (pokrycia strat) oraz przedstawienie radzie nadzorczej rekomendacji odnośnie ich oceny	

Źródło: opracowanie własne na podstawie (Kaczorek 2011: 177–184; *Komitet audytu...* 2011: 85–86, 138; *Dobre Praktyki Spółek...* 2010).

3. Funkcjonowanie komitetu audytu

Komitet audytu powinien działać na podstawie regulaminu, opracowanego zgodnie z powołaną Ustawą z dnia 7 maja 2009 r., z uwzględnieniem Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW, Rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego (*Urząd Komitetu...* 2010), opracowań i zaleceń Komisji Europejskiej dotyczących roli dyrektorów niewykonawczych, Polskiego Instytutu Dyrektorów, Association of Chartered Certified Accountants – ACCA). Treści regulaminu, spełniające wymagania określone w przepisach prawa, należy dostosować do specyfiki działalności jednostki, przedstawić szczegółowo, jasno i jednoznacznie, w powiązaniu z regulaminem rady nadzorczej i komisji rewizyjnej. Oprócz zasad działania, zadań, obowiązków i uprawnień członków komitetu audytu, regulamin ustala na przykład:

- sposób prowadzenia posiedzeń,
- częstotliwość i terminy odbywania posiedzeń,
- uprawnienia do zgłaszania zagadnień na posiedzeniu, sposób formułowania i akceptacji ustaleń,

- tryb sporządzania okresowych sprawozdań z działania komitetu na potrzeby rady nadzorczej⁵,
- sposób opracowania, zakres i treści samooceny działalności komitetu za rok sprawozdawczy.

Skuteczne i efektywne funkcjonowanie komitetu audytu ułatwiają przepisy określające obowiązki innych osób fizycznych i prawnych wobec tego komitetu. Przykładowo podmiot uprawniony jest zobligowany:

- a) przesłać do Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, w terminie do 31 stycznia roku następnego, informację o podpisanych umowach na wykonywanie czynności rewizji finansowej z jednostkami zainteresowania publicznego oraz inne szczegółowe informacje; informacje te KIBR przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego;
- b) złożyć w każdym roku komitetowi audytu w jednostce zainteresowania publicznego:
 - oświadczenie poświadczające niezależność podmiotu uprawnionego i biegłych rewidentów wykonujących czynność rewizji finansowej,
 - informacji dotyczących usług o których mowa w art. 48 ust. 2, świadczonych na rzecz tej jednostki (doradztwo podatkowe, ekspertyzy i opinie ekonomiczno-finansowe itp.)⁶,
- c) do pisemnego informowania komitetu audytu o zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń (Ustawa z dnia 7 maja 2009... : art. 87 i 88).

Można zgodzić się z twierdzeniem, że jakość czynności rewizji finansowej oraz przydatności wyników badania sprawozdań finansowych jednostek zainteresowania publicznego przez biegłego rewidenta i działań komitetu audytu zależą w znacznym stopniu od ich współpracy. W praktyce ważna jest współpraca komitetu audytu z radą nadzorczą, audytorem wewnętrznym i zarządem. Stałe kontakty komitetu z radą nadzorczą i audytorem wewnętrznym umożliwiają eliminację sytuacji, w których członkowie komitetu wykonują prace planowane lub realizowane przez radę nadzorczą albo audyt wewnętrzny. Z kolei funkcjonowanie w jednostce zainteresowania publicznego komitetu audytu i zarządu jako partnerów jest korzystne z tego względu, że zarząd i podlegli mu pracownicy mają największe możliwości przygotowania i przekazania komitetowi audytu informacji o przeszłych i bieżących działaniach jednostki. I odwrotnie, jeżeli zarząd uznaje potrzebę uzyskania wskazówek lub opinii w sprawach budzących wątpliwość, to może zwrócić się o pomoc do komitetu audytu.

Na relatywnie niewielką skuteczność działania komitetów audytu w ostatnich latach wskazała Komisja Europejska w Zielonej Księdze (*Komisja Europejska...* 2009). Wykorzystując zebrane opinie i wyniki zleconych badań specjalnych w tym zakresie, Parlament Europejski zwrócił się do Komisji o wydanie wytycznych mających charakter pomocy

⁵ Wymóg sporządzania tych sprawozdań i dokonywania oceny komitetu audytu zawierają Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW, natomiast Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. nie nakłada takiego obowiązku.

⁶ Niezależny biegły rewident powinien przekazać komitetowi audytu listę usług, niebędących badaniem ani przeglądem sprawozdań finansowych, wykonanych na rzecz badanej jednostki, natomiast komitet audytu powinien zaklasyfikować tego rodzaju usługi jako wykluczone, dozwolone po akceptacji komitetu audytu oraz dozwolone bez akceptacji komitetu. Zwykle regulaminy komitetów audytu przewidują w jakich przypadkach, że biegły rewident informuje komitet audytu o pracach dodatkowych na rzecz spółki przed ich wykonaniem (Sirocka 2011: 64).

w tej kwestii dla kontrahentów ds. audytu. Trudno obecnie stwierdzić, jaką postać będą mieć wytyczne i jaki będzie stopień ich zbieżności z treścią niniejszego artykułu.

Uwagi końcowe

Powstanie dużych organizacji gospodarczych, nazywanych jednostkami zainteresowania publicznego oraz rozwój rynków finansowych stworzyły potrzebę poszukiwania nowych rozwiązań prawno-organizacyjnych w zakresie nadzoru, dostosowanych do prowadzenia działalności w warunkach globalizacji. Jednym z nich jest ustawowy obowiązek powołania w jednostkach zainteresowania publicznego państw członkowskich Unii Europejskiej, komitetów audytu.

Jak wskazuje Komisja Europejska i Parlament Europejski obecnie niezbędne są udoskonalenia dotyczące powołania i działania komitetów audytu, a także zwiększenia ich skuteczności w zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu gospodarczego i pieniężno-kapitałowego w skali globalnej.

Literatura

- Dobre praktyki komitetów audytu* (2010), Polski Instytut Dyrektorów, 25.03.2010 r. ([www/pid.org.pl](http://www.pid.org.pl)).
- Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW* (2010), załączniki do Uchwały nr 17/1249/2010 Rady Giełdy z dnia 19 maja 2010 r., <http://www.corp.gov.gpw.pl>
- Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywę Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253/EWG, DzUz UE L157/87 z 9 czerwca 2006 r.
- Kaczorek M. (2011), *Współpraca biegłego rewidenta z komitetem audytu*, w: *Rewizja finansowa w warunkach nadzoru publicznego*, KIBR, Warszawa.
- Komisja Europejska, Zielona Księga, Polityka badania sprawozdań finansowych – lekcje wyciągnięte z kryzysu*, Bruksela, 13.10.2009 r. KOM (2010)561.
- Komitet audytu – pierwsze kroki. Przewodnik dla praktyków* (2011), praca zbiorowa, Wydawnictwo 4dot, Warszawa, załącznik 2.
- Parlament Europejski o rewizji finansowej* (2011), „Rachunkowość – audytor” nr 4/11.
- Sirocka A. (2011), *Odpowiedzialność i obowiązki biegłego rewidenta za czynności rewizji finansowej*, w: *Rewizja finansowa w warunkach nadzoru publicznego*, KIBR, Warszawa.
- Sprawozdanie z nadzoru publicznego nad rewizją finansową za rok 2010* (2011), „Rachunkowość – audytor”, nr 3 (48).
- Urząd Komitetu Nadzoru Finansowego: Rekomendacje dotyczące funkcjonowania Komitetu Audytu* (2010), Warszawa, listopad.
- Ustawa z 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, DzU nr 77, poz. 649.

THE APPOINTMENT, TASKS AND FUNCTIONING OF THE AUDIT COMMITTEE

Abstract: The paper characterizes changes in auditing, made in recent years and including the creation of entities of public trust as well as establishing the Audit Committee and the Audit Supervision Committee. It presents the appointment of the Audit Committee by the supervision board as well as its tasks. The paper also describes the issues related to functioning and usefulness of the committee in the global economy.

Keywords: supervision board, entities of public interest, audit committee, audit supervision committee

Cytowanie

Sawicki K. (2013), *Powołanie, zadania i funkcjonowanie komitetu audytu*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 757, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 58, Szczecin, s. 383–392; www.wneiz.pl/frfu.